Ч. 36 (12.467). Львів, вівторок 18. лютого 1930. Рік LI.

Poczt. opłata zapłacona ryczałtem

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

Конто почт. щадн. 143.322.

Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.

Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 27·50 „
Річно 55·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голандії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Австрія та Італія.

Відень, 12. лютого 1930.

Майже безпосередньо після свого поворогу з гаґської конференції австрійський канцлер Шобер поїхав до Італії. Крім офіціяльної причини тої подорожі — підписання договору з справі взаїмної судової помочі та приятельських відносин — чувся австрійський премієр обовязаним подякувати італійському урядові за цю велику поміч, завдяки якій головно вдалося Австрії вийти з Гаги без ніяких нових фінансових обтяжень.

Дивно мусіло виглядати неодному з італійських очевидців, як могутній Мусоліні приняв бувшого „споконвічного ворога“, австрійця Шобера, з такими почестями, як жадного іншого заграничного дипльомата перед ним. Не диво, що і в австрійській і в заграничній пресі появляються чимраз живіші та довші коментарі до тої політичної подорожі. Майже всі вони говорять про одно: про переворот у закордонній політиці Австрії.

Чи вірно говориться про такий переворот, покаже найближча будучність. Фактом є, що споконвіку відносини між цісарською Австрією та Італією не були найліпші. А по війні гноблення німецького населення полудневого Тиролю італійцями стояло довго на перешкоді поліпшенню тих відносин. До того прийшли ще щоденні та безмірно гострі напади лівих австрійських кол та від них залежної преси на італійський уряд взагалі і Мусолінія зокрема.

Але тепер, як можна надіятися, належить той час постійних напружень між Австрією та Італією вже до минулого. „Поставленого на своє місце великим та могутнім рухом Гаймвери канцлера Шобера очікує та витає фашистична Італія як символ того руху“! — заявив публично італійський посол у Відні. Тим він хотів сказати, на чому залежить Італії при відновленні її приязни з Австрією. Бо річ ясна, що не біле волосся Шобера, або потреби ріжних улекшень в т. зв. малому граничному русі, чи навіть заключення приятельського договору склонили розумного й енергічного італійського премієра до всеж таки поважних фінансових уступок для Австрії, якими є гаґські концесії та зречення Італії, головного вірителя Австрії, від дальшої ліквідації старо-австрійського майна. Італійцям залежить очевидно головно на тому, щоби знайти собі в австрійській республиці, опанованій Гаймверою, зближеною ідеольогічно до фашизму, важного союзника в середній Европі. А такого їй потрібно не тільки як противаги для малої антанти, але ще більше до того, щоб замкнути в колі ворожо настроєну до Італії Югославію, яка була би в такому разі окружена самими трабантами Італії (Австрія, Мадярщина, Болгарія, Альбанія).

Австрії, яка конче потрібує і фінансової і політичної помочі могутнього сусіда, правдоподібно не лишається інший шлях, як згодитися на таку концепцію. Бо хоч Шобер самозрозуміло про такі можливости не говорив, вертаючись до Відня, ні словечком, то пізнати вже і з голосів і з промов проводирів Гаймвери, що в їх колах такий союз з італійським сусідом бажаний. В соціялістичному таборі, що розкладає національні та державні змагання народу Австрії, проводирі австр. гаймверівців бачать значно небезпечнішого ворога, як у вчорашнього нац. ворога старих часів. Не зрікаючись своїх національних претенсій до полудневого Тиролю та свого права на сполуку з Німеччиною, вони хотіли б насамперед у союзі з сильним сусідом зробити порядок у власній хаті.

Такий союз Австрії з нинішньою Італією був би виломом з дотепсрішньої заграничної політики Австрії, при якій примірóм було можливо, що австрійський посол Пост у Варшаві в свойому підхлібстві до польського уряду оминав усякий контакт з німецькими кругами в Польщі, а рівночасно його товариш у Берліні був горячим пропаґатором злуки Австрії з Німеччиною. Ясно, що не таке підхлібство, тільки активна закордонна політика може привернути Австрії втрачене вже давно значіння в міжнародньому концерті держав.

Віденець.

Українсько-жидівські господарські взаємини.

Інтервю з послом О. Луцьким.

Число 80. бюлетину варшавських „Вядомосці Українськіх“ приносить на повищу тему інтервю з послом Остапом Луцьким, як головним директором Ревізійного Союза Українських Кооператив, при чому текст розмови попереджений такою інформаційною заміткою:

„З огляду на щораз гострішу конкуренційну боротьбу поміж українською кооперацією та дрібним жидівським купецтвом, проблема господарських відносин поміж українцями і жидами в Польщі стає щораз більше актуальною. Це питання заторкнено м. і. на останніх господарських українських і жидівських зїздах, а саме на жидівській господарській конференції, яка відбулася з ініціятиви Краєвої Сіоністичної Організації та Жид. Парляментарної Репрезентації в дні 2. ц. м. у Львові і на Загальних Зборах РСУК-а в дні 3. ц. м. у Львові. Тому що проблема українсько-жидівських взаємин дуже складна й загалові мало відома, ми звернулися з просьбою вияснити деякі подробиці до гол. директора РСУК-а, посла й голови соймової Земельної Комісії, п. Остапа Луцького“.

— Чи відомо п. послові про закиди антисемітизму, роблені українській кооперації з жидівського боку?

— Так, признаю, що ряд визначних жидівських діячів зробив в останніх часах при ріжних нагодах закид антисемітизму українській кооперації, як ось нпр. недавно заст. голови Краєвої Сіоністичної Організації у Східній Галичині і після смерти д-ра Леона Райха фактичний її керманич, д-р Шморак, на сторінках львівської „Хвілі“.*) Ці закиди мають своє джерело у факті, що справді яких 3.000 українських кооператив, які мають характер кооператив для загального закупу і збуту, стало поважною конкуренцією для селянських крамниць, які є переважно у жидівських руках. Спершу жидівський купецький світ легковажив собі український кооперативний рух, міркуючи собі, що українські кооперативи, як зіпрілий твір будуть під торговельним оглядом важкою організацією і не витримають конкуренції з підприємчивістю приватного купецтва, тим більше, що ці кооперативи продавали крам по нижчих цінах — в усякому разі не вищих — ніж на місцевому ринку. І поважні суми з оборотових грошей призначали на рільничі машини для членів, часописи, бібліотеки й ін. культурно-громадські цілі і таким робом значно змешували свій капітал. Однак практика доказала, що українська кооперація не паде, але розвивається, а приватні крамниці мусять перекидатися на торговлю крамом якого ще не обхопила торговля місцевих кооператив, або перенестися до міст. І одно і друге прикро відбивається на дрібному жидівському купецтві та стає психольоґічно зрозумілим джерелом огірчення жидівського громадянства.

— Які головні причини, що молоді українські кооперативи витискають віддавна істнуючу сільську жидівську торговлю?

Причин цього явища треба шукати передовсім у торговельному хисті й у кращій вмілости добору краму для консументів, які — самі керуючи кооперативами — краще знають власне запотребування. Приватна торговельна торговля старалася звичайно продавати всілякі товари без огляду на їх якість і доцільність, коби лише інтереси купця були якнайкраще забезпечені, і таким робом не здавала собі справи, що така система деморалізує однаково продуцентів як консументів та на дальшу мету самій собі шкодить. Кооперативи завели принцип, що дрібний хлібороб може і мусить купувати товари лише справді йому необхідні і справді добрі, зновуж селянин, після короткого періоду недовіря швидко здоровим розумом догадувався, що більший його інтерес є співпрацювати з кооперацією. Національний характер кооперації грає безумовно деяку ролю у конкуренційній боротьбі, але джерела цього явища сягають глибше, ніж лише національна приналежність продавця і купуючого. Адже у післявоєнних часах на цілому світі бачимо більше зацікавлення широких мас громадянства господарськими справами, а в нас це зацікавлення звязане нерозділько з національною емансипацією. Це не специфічно українське місцеве явище, лише загальне. В усякому разі треба ствердити, що сам національно-господарський характер українських кооператив не був би достаточною приманою для дуже реально думаючого українського селянина, коли б одночасно технічний хист українських кооператив стояв нижче від хисту приватних жидівських купців. Отже маючи такі арґументи в руці і такі умови праці, керманичі нашої кооперації — коли б навіть хотіли хапатися таких негідних засобів пропаганди, як антисемітські гасла, — зовсім не потрібували би їх. Стверджую, що українські сільські кооперативи дуже радо приймають жидів на членів. Нпр. у мойому родинному селі Волі Долголуцькій у пов. Стрий, станислав. воєв., усі місцеві жидівські родини були членами української кооперативи, яку я провадив особисто. Втримуємо якнайкращі відносини з жидівською кооперацією, як рівнож утримуємо жваві торговельні й фінансові взаємини з жидівськими торговельними і фінансовими організаціями. Це в цілости згоджується з заг. нашим становищем супроти цілої проблеми співжиття українського і жидівського народів, проблеми, яка не є і не може бути обмірковувана з погляду почувань чи настроїв, лише з оглядів історично-політичних та суспільних. Закиди антисемітизму супроти української кооперації є наслідком повного незрозуміння суті та характеру нашого кооперативного руху, як теж грубої незнайомости цілого українського національного життя. Отже нічого дивного, що спираючися на фактах, а не голословних запереченнях, рішуче протестуємо проти подібних закидів що теж офіціяльно зробив голова Ради РСУК-а, як справжній провідник української кооперації, інж. Юліян Павликовський, на останніх Загальних Зборах РСУК-а дня 3. ц. м. у Львові.

— Отже яка рада для жидівських купців у цій прикрій для них ситуації?

— Передовсім оминати всього, що в господарських українсько-жидівських взаєминах могло би створювати хоч би лише вигляди антисемітизму чи антиукраїнства. Дальше: тому, що

*) На другу половину речення про статтю д-ра Шморака, „Хвілі“, передруковуючи з „Вядомосці Укр.“ інтервю посла Луцького, застосувала — Прим. Ред.

ново-пропаґований уклад господарських сил в краю випливає з конечности господарського життя, треба до нього пристосовитися, шукаючи нових шляхів і засобів для своєї енергії і підприємчивости. Я переконаний, що жидівський купецький світ найде ті нові дороги побіч українськоі кооперації і приватного українського купецтва та без шкоди для обидвох сторін. Українське громадянство розуміє, що в його власному інтересі лежить забезпечення екзистенції і поля добре пристосованої праці місцевим жидам, тому, що це підстава для узгіднення інтересів обидвох народів і здобуття зрозуміння для українських справ з боку жидівського світа, це останнє — об'єктивно треба ствердити — можна досі добачити на жаль лише у дуже й дуже малій мірі. Щодо нас, то в нашій кооперативній пресі будемо ці теми частіше порушувати й у відповідному напрямку освітлювати, свідом, що антисемітизм у кооперації був би для неї справді великою плямою.

Від соціялізму до фашизму.

(З мого римського щоденника.)

(Від нашого кор[illegible]та.)

Рим, лютий 1930.

Помер Мікеле Б'янки.

І вся Італія, після днів свят і барвистої радости убирається в чорну жалобу.

Помер один з найближчих співробітників Мусоліні, один з його найперших співзумців, один з найдавніших, — але не найстарших, — фашистів. Як і сам Мусоліні, Мікеле Б'янки походив з лав соціялістичної партії і свого часу відограв значну ролю в синдикалістичних організаціях на півночі Італії. Були це тоді ще золоті часи італійського соціялізму, повного палкої віри, молодої енергії і високого ідеалізму, — часи, які можна би назвати словом одного сучасника „апостольськими", стільки було в них тоді ідеалістичної чистоти, далекої від усяких виборчих розрахунків, від всякого особистого кар'єризму, — і особливо — від усяких впливів неохибних московських пап, що дуже швидко розложили італійський соціялізм, — перше морально, а потім — і політично-організаційно.

Уже тоді відчувалася в повітрі потреба якогось відновлення, якогось припливу нових творчих сил, але ніхто не міг ще тоді накреслити і навіть уявити собі яким саме шляхом мало піти те відновлення. Все-ж і тоді в молодому синдикалісті, в його завзятих, палких промовах відчувалось те характеристичне, що стало відзнакою всіх головних фашистівських проводирів: відчувалась гаряча віра, що знаходила вислів у підвищеній, нестримній енергії. Тому, в дуже скорому часі, ми бачимо його на чолі редакції органу незалежних синдикалістичних груп, що носить многозначну назву: „Аціоне" — „Чин".

Побут в Австрії, де в Трієсті, тоді ще австрійському, він редагував на італійській мові часопис „Іль Пікколо", загострило в ньому почуття національної приналежности, тому, в першій-ж часи великої европейської війни, коли Італія додержувала ще суворої невтральности, він, разом з Мусоліні і другим лідером італійських синдикалістів, Корідоні, починає палко агітувати за інтервенцію, що мала з одного боку перевести в життя давню мрію італійських соборників про приєднання до Італії австрійських земель, заселених італійським населенням, а головне — перевести те морально об'єднання в лоні самої Італії, що мало би закінчити довгий процес творення італійської нації.

Бо в дійсності, перед великою евр. війною і навіть більше — до часів приходу фашизму, єствувала італійська держава, але єствували також великі сумніви щодо єствування італійської нації.

Не треба забувати, що Італія досягла свого об'єднання аж у 1870 р., і що її населення складається з населення ріжних окремих італійських держав, незвичайно ріжнородних по свому етнічному складі, по своїй мові і по свому політичному попередньому життю. Не треба забувати, що перед приходом фашистів до влади, єствували в Італії аж три окремі банкові інститути — Банк Італійський, неаполітанський та сицилійський, — пережитки фінансових монополів ріжних бувших держав, — що кожний зокрема мав право друкувати гроші, які мали відмінний вигляд і папір, і навіть ріжно розцінювалися на закордонних біржах. Ріжні італійські провінції говорять ще й досі такими відмінними мовами, що п'ємонтець не розуміє ані сицилійця, ані сардинця, римляни не розуміють болоньців, і калабрійці цілком губляться в Венеції чи Генуї. Ще досі, самі італійці, — я не кажу вже про чужинців, — вірно поділяють населення Італії на дві частини: Рим і країна на північ — Европа, і все, що на південь — варварство. У ріжних інституціях досить було якомусь сицилійцеві зявитися на „командних висотах", як поволі всі інші посади починали заповнятися теж сицилійцями, а всі інші мусіли зникати. Це звалося, — і досі навіть зветься: — „сицилійська камерра".

Італійці подорожують дуже мало. Не мають вони тої спраги до пізнання всього нового, що гонить по світу англьосаксів, — до того-ж і стан комунікації, — особливо на півдні, — і цілком особливе відношення до жінки, яка в південних частинах Італії не може виходити на вулицю без відповідного супроводу — матері, служниці, брата чи нареченого, — все це спиняло психольогічне злиття та взаємне пізнання окремих етнічних відломків італійської нації і породжувало вічну боротьбу місцевих патріотизмів, провінціялізмів, „непотизмів" тощо… Ідея „Великої Батьківщини", всім спільної і єдиної, підмінювалася ідеями маленьких „батьківщин", вузеньких куточків обмеженої території без ширших обріїв і інтересів…

Не дурно, провідною ідеєю всіх італійських патріотів недавніх часів була невідклична потреба прискорення темпу поширення дійсної національної свідомости про приналежність до одної всім спільної великої нації.

Е. Онацький.

За права української мови.

Розправа перед Найвищим Судом у справі переписки гр.-кат. парохів з урядовими чинниками.

В четвер, 13. ц. м., перед Найвищим Судом у Варшаві відбулись три розправи в справі засудів на священиків за вживання української мови в листуванні з державною владою. Це були скарги о. Василя Лончини зі Львова, о. Михайла Кушкевича з Янова та о. Северина Матковського. Розправа трівала дві години, а сама нарада трибуналу дальших дві години, після чого Найвищий Суд оголосив рішення того змісту, що по думці 40. статті декрету про устрій судів і 513 ст. карної процедури передає справу Сенатові у збільшеному складі 7 суддів задля вирішення основних питань: 1) чи греко-католицький парох, в кореспонденції з властями при уділюванні на їх візвання інформацій з метрикальних книг, мусить відповідати по польськи, чи має право вживати матірньої мови. Це торкається також уділювання статистичних виказок згідно з декретом з дня 1. лютого 1927 про статистику природного руху населення. 2) Якщо парох мусить писати по польськи, то чи і які карні санкції може примінити адміністраційна влада на випадок уживання парохом не польської мови. Отже ця справа буде ще предметом нової розправи Найвищого Суду перед збільшеним Сенатом і її вирішення творитиме прецеденс для усіх анальогічних справ.

Відпоручником оо. Лончини й Кушкевича був пос. д-р І. Блажкевич. Усі його виводи були взяті під увагу також при справі о. Матковського. Справа має велике практичне значіння у нашому житті в теперішніх умовах, бо вяжеться з масовими адміністраційними карами, накладаними на українське патріотичне й характерне духовенство, та ще глибше принципіяльне значіння: охорони прав рідної мови.

Вислід виборів у Румунії.

Підчас виборів до повітових рад в повітах Чернівці і Сторожинець усі мандати здобула правительственна ліста разом із Українською Народньою Партією. У Сучаві побідила також правительственна партія. У повітах Кімполюнг і Радовиці ліберали дістали пяту частину голосів. Національ-цараністи дістали в цілій Румунії майже 2 міліони голосів, ліберали 500 тисяч. Націонал-цараністи здобули отже 1902 місць, ліберали 316, дупісти 7, група Авереску 8, мадяри 70, українці 31, німці 10.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ. 5)

З нових книжок.

4. „На згарищах" Ф. Дудка.

Коли я написав свої враження після прочитання двох перших томів трильоґії Ф. Дудка „Чорторий" та „Квіти і кров", я мав щирі докори совісти, читаючи відповідь автора, який боронився тим, що не можна оцінювати якогось твору, як довго він не скінчений. Ф. Дудко, вражений тоді, писав: „Як міг шановний критик на підставі початкових томів повісти (бо ті два томи, які він взяв у „роботу" — є тільки третиною цілої повісти) робити виводи, обовязкові для всеї повісти?.. Почекайте, почекайте но, шановний критику. Скінчив — побачите. Повісти пишуть роками"…

Я брав том п. з. „На згарищах" з якнайщирішим бажанням направити авторові заподіяну „кривду". Бо нема нічого приємнішого, як показати себе справедливим… легким коштом.

Маючи на увазі давню інформацію автора, що продовження його „Квітів і крови" появиться після зміненого плану аж як 4-ий випуск роману, про цю III-ю частину „На згарищах" можемо сказати тільки як про фрагмент більшої цілости про розміри якої, форму, а навіть… ідею досі нічого сказати не можна.

III-ій том „На згарищах" продовжує манеру з „Квітів і крови" — вести акцію такою черепашою ходою, що після трьох дотеперішніх томів починаємо справді сумніватись, чи в цих „фільмах боротьби" буде щонебудь з фільм і з акції. І цей том знову складений здебільша з політичних розмов і дискусій. Скажім, що вони мають бути матеріялом для характеристики дієвих осіб. Але навіщо стільки цього матеріялу для осіб, з якими нічого цікавого не діється і які навіть не оповідають нічого цікавого? Бо головною іхньою роллю — оповідати, що десь було і суперечатись за принципи. Ці дискусії й міркування ані розумні ані дурні; — чи дуже характеристичні для останньої нашої революції?

Дудко, так само як Назарук у „Роксолянї", вважає, що збільшить вартість зібраних матеріялів, коли додасть до них „зірочку: „автор має у себе оригінал такої відозви", „автентична запись із щоденника галицьк. старшини". Дивний погляд про завдання повісти.

Ось зразок характеристичної дискусії:

— „Заграниця взагалі ніколи нічого не знала й тепер не хоче знати про нас. Леґенда про привязаного до дикого коня Мазепу, дві-три байки про **Saporoger Kosak'a** — оце й усі її відомості з нашої історії. А щодо теперішнього нашого — про це й мови нема. Навіть німці, розумні, практичні німці, які всім цікавляться й усе хочуть знати на світі — а й вони виявили цілковите незнання наших справ, що, властиво, й погубило їх минулого року на Україні. А хто винен тому всьому? Ми. Що робилося у нас для того, щоб дати світові здорові, правдиві про нас відомости? Нічого. Ніхто з нас взагалі нічого не робив і нічого не хоче робити для свого краю. Кожен дбає тільки за себе й за свій малецький приватний інтерес, не розуміючи, що той інтерес залежить від нашої загальної справи, і тільки від неї".

„Адютант на хвилинку замовк, помічаючи, як кінь повернув голову в бік лісу й настрошив вуха.

— А прошу вас уявити собі, що малиб уже ми, колиб кожний хоч трошки зробив чогось для тої загальної справи? Кожний хоч трошки. Але *кожний*"!

Прегарний уривок для газетної статті. А щодо фільософії „хто винен"? і „чому ніхто нічого взагалі не робив"?, то рада, щоб „кожний хоч трошки зробив чогось" (!) нагадує фільософію одного нашого відомого фантаста, що кілька літ тому організував Товариство „Ощадність", упевняючи всіх, що коли кожний, але *кожний* (!) українець у Польщі складе одного доляра до „Англійського Банку", то ми переродимо таким міліоновим капіталом усе наше національне життя!

Здається, що в самій повісті Дудка можна найти розяснення всієї нашої революційної саламахи. У роспалі боротьби військові на фронті мають час на таку красномовну фільософію, як цей адютант і всюди, при кожній нагоді там, де треба щось реального зробити, гатять проповідь про те, що повинні робити „всі взагалі".

Є в повісті Дудка навіть дуже публіцистичні „екскурси", коли він висміває макаронічно-канцелярську мову галичан. Вони мало дотепні і роблять ніякове враження в творі наддніпрянця, що повинен би знати, скільки анальогічних чудасій товчеться досі в мові його „краян". Адже в самій повісти Дудка, що дуже старається за чистоту мови й стилю, находимо чимало таких москалізмів, як у наведеній цитаті: „що робилося в нас" (зам. що ми робили), або: „через тиждень", „залишите в покої (у знач. спокою), „навтьоки", „жде у моря погоди", „вглядався"… Є там і „мотлох" і „жахи розповідали" і такі фрази, що не гірші від галицького осміяного ним „за дві три на сему" (скорочена форма означення години). Нпр.: „Боячись поворухнутись, Василь нерухомо стояв коло печі й прислухувався до того чогось нудного, що раптом засмоктало його в середині". (У нас кожний подумає, що „середина" — це біль шлунка, і біль досить дивного „гатунку", коли в ньому щось „ссе".)

Та це тільки **exempli gratia**. „На згарищах" відбиває своєю мовою корисно від загального рівня інших наших книжок. Але розвій акції у III-м томі замість зростати слабшає. Той матеріял, який мав би бути додатком до головної дії, сам заступає дію. У повісті бракує сюжету, чи нам нічого нового, що автор хотів би нам сказати. І як у попереднім томі: трохи крови. В усій атмосфері змальованої революції чути, замісць запаху пороху, запах аптичних порошків. Є це боротьба бачена крізь шибку аптики.

Із життя в СРСР.

Радянська преса в останніх часах почала новий наступ проти „професорів“ закидаючи їм контрреволюційний дух у навчанні в школах. Професори не виконують наказів радянської влади, легковажать всі її зусилля перевиховати молодь в комуністичнім дусі і ставляться ворожо до спроб фабрикувати лікарів, інжинірів та учителів із робітництва. У Ярославськім педагогічнім інституті всі професори виступають проти ленінівсько-марксівського виховання учнів. Професор Смирнов заявляв учням явно: „Я не признаю ніякого Маркса ні Леніна“, а професор Знаменський сказав: „Нютон і без марксизму відкрив свої закони і вводити марксівські методи в науці — це смішно“. Проф. Слудський також заявляв, що ботаніка не потребує марксизму і нехай Марксом цікавляться тільки економісти.

У Томську, професори університету протестують проти цього, щоби робітники без середньої освіти висиджували даремно у вищих школах і вводити тільки хаос у працю студентства і професорів. У Московськім технічнім інституті професори називають комуністів „лотрами“ і ненавидять студентів, які ходять на комуністичні збори, а комунізм називають нісенітницею (чепуха).

„Правда“ нарікає, що всі спроби колективізації шкільного життя на селі скінчились невдачею так само як і колективізація сільського господарства: Сами комуністи працюють день колективно, а вечором пересваряться і другого дня комуна пропадає. Селяни сміються, що комуністи заганяють їх в колективні господарства, а сами не хочуть жити колективно і живуть так само як колись буржуї. Робітники з міста використовують село в імя комуністичного колективізму, а своїми великими платнями не хочуть поділитись з селянами. Коли на селах комуністи пробували колективно випасати корови, то господині дуже радо давали до комуни тільки ті корови, які не дають молока, щоби діставати молоко від чужих коров, що належать до комуни, але ті господині, яких корови дають молоко, не хотіли ніяк зректися прав власности і в комуні опинились самі корови без молока. У Ярославі комуністи ухвалили вивозити з міста гній на колективні господарства, а для демонстрації колективізму, порішено вивезти цей гній на 300 комуністичних возах, причім по дорозі мала грати комуністична орхестра. Населення міста сміється з комуністів, що вони возять гній з музикою і говорить, що хочби на цім гною вивісили ще й червоні прапори та грали „Інтернаціонал“, то всеж колективне господарство розлетиться.

На Кубанщині селяни так придавлені комуністами, що продають землю і втікають до міст, працюють там як робітники, бо бачуть, що селянство є в повній неволі в робітництва. „Кулаки“ підпалюють комуністичні будинки і явно говорять, що скоро буде антибільшовицьке повстання.

Проти червоного терору.

Резолюція IV-го Зізду Спілки Інженірів і Техніків Українців Емігрантів у Польщі.

Четвертий Зізд Спілки Інженірів і Техніків Українців Емігрантів у Польщі, що радив 19. січня 1930 р.:

1) Висловлює свій рішучий протест проти арештів і терору, що їх масово переводять московські окупанти на Україні, зокрема-ж проти арештів українських діячів на полі науки й культури. Цей терор уявляє собою складову частину пляномірної системи, скермованої на позбавлення України всіх можливостей — політичних, економічних і культурних — до національного розвитку, на остаточне перетворення її в кольоніяльний терен для всебічного вилиску та на унеможливлення їй на довгі роки всякого спротиву окупаційній московській владі.

2) Одночасно Зізд звертається до всіх обєднань інженірів і техніків ріжних народів світу з товариським закликом приєднати і свій голос протесту проти вандалізму московсько-більшовицької реакції.

Протест села Церківної.

Жителі і громадяни села Церківної, долинського повіту та всі українські товариства й установи цього села протестують проти московсько-більшовицького терору на Великій Україні. — Печатки і підписи: читальні „Просвіти“, кружка „Сільського Господаря“, церковного брацтва св. Параскеви, кооперативи „Згода“, т-ва „Луг“, аматорського гуртка й агенції „Дністра“.

Теперішність і майбутність Черча.

Перед черговими загальними зборами членів спілки „Мінеральний Живець Черче“, сп. з обм. порукою у Львові годиться згадати про минулорічну діяльність цеї установи та про намічені пляни Управи в звязку з розбудовою живця у у найближчому, черговому сезоні.

Спілка почала свою діяльність минулого року і то якраз під весну. Доводилось провадити розбудову серед доволі несприятливих умов, бо робіт накопичилося стільки, що не знати було за що скоріше братись, від чого починати. В додатку і весна припізнилась. Сніги проележали аж до кінця квітня, так що годі було начинати скоріше якунебудь роботу.

Серед цього поспіху треба було, річ ясна, вложити чимало труду, щоби поладнати всі труднощі, які виринали у звязку з розбудовою.

А проте, кому доводилось бачити Черче з попередніх літ, за часів первісних власників, — його вигляд та оборудування, — цей мусів зробити великі очі зі здивування, як воно змінилось напротязі одного місяця, від коли переняла його наша спілка.

Нецікаво виглядало Черче давніше. На кінці села на громадському майдані — стояла деревляна купальня і більше нічого не було. Гості-лікуванці не мали навіть куди дінутись. В такому стані переняла „Мінеральний Живець Черче“, спілка з обм. порукою у Львові, заснована в дні 1. березня 1929 р. купелеве заведення і мусіла починати від самих основ дальшу розбудову. Треба було вибудувати найпотрібніші будівлі і надати живцеві відповідний вигляд, бо це немаловажна справа — як видається на перший погляд така установа гостеві.

І пішла робота передовсім при оборудуванні площі, яка за доволі короткий час вспіла змінити до непізнання свій вигляд, коли її обгороджено гарною, дротяною сіткою, коли знівельовано терен та прикрашено травниками й цвітниками.

Рівночасно з роботою коло площі почались і будівельні роботи коло джерел.

З неймовірним поспіхом, бо ледви на протязі 6 тижнів, удалося інж. Євгенови Нагірному поставити головний будинок-павільон, т. зв. палатку. Палатка ця стала в сезоні не лише прикрасою Живця, але й центром усього життя. Там містилась забавова саля, клюб, канцелярія Управи, лікарня та гостинні кімнати для приїзжих гостей. Вечерами, здебільша під свята, до цієї салі напливала також вся близча та подальша околиця, щоб розважити себе при живецькій, добірній орхестрі, що концертувала в сезоні під орудою проф. Манька.

Інж. Волосенко розбудовував купальняний відділ. Це була нелегка справа. Тому, що боровинний терен у тому місці доволі хиткий, а машинове, зокрема купелеве оборудування, вимагає чимало досвідного часу, будівля ця докінчувалась вже тоді, коли зїздили гості. Тому в минулому сезоні обійшлося при менших вигодах і щойно на черговий сезон вона буде належно викінчена. З першим проблеском весняного сонця робота піде на ново, при тому будуть удогіднені інсталяції, та будуть осклеплені проходи й коритарі так, що гість буде міг пройти по купелях без ніякого продуву до відпочивальні, яка до найближчого сезону буде устаткована згідно з новішими вигодами.

Найбільше труду завдали Управі при розбудові Черча в минулому році джерела, які дуже важко було схопити. Приїздили комісії геольогів та гідрольогів, робилося чимало спроб та плянів, але все це було звязане з немалими труднощами, бо сила джерел, з якою вони випливають не давалася погамувати. Вкінці джерела охоплено й устатковано вже на очах лікуванців, так що в сезоні могли ними гості вповні користуватись.

За минулий сезон зроблено таким чином богато, а навіть понад звичайну спроможність. Інша річ, що з приводу навалу робіт при нагальній розбудові не можна було всього як слід доглянути, а зокрема використати.

Першого весняного сезону так якби не було, бо в дійсности був тільки сезон літний. А всеж таки без минулого року годі було думати про будуче. Цей перший рік, який пішов на конечну розбудову, був також і першим досвідним сезоном, без якого не можна було обійтися. В ньому виявилось, що було зле, а що було добре. Що треба ще зробити, а що треба змінити. Найголовніше, що **минулорічний сезон виявив велику лічничу вартість** Черча, в чому найкраще могли переконатись не лише лікарі а й самі лікуванці. З фінансового боку досвід також придався, бо можна мати певний, а навіть точний розрахунок, які великі прибутки моглоб нести Черче, колиб кількість гостей постійно більшала. Та фреквенція гостей у Черчі і так подніслася в порівнанні з попередніми роками так, що майбутнє живця запевнене.

Ординуючий лікар у минулому сезоні д-р О. Прийма мав нагоду просліднти докладніше лічничу вартість Черча, що зясував в окремому рефераті, виголошеному на сходинах лікарського Товариства. Голова Надз. Ради „Мін. живця Черче“ д-р М. Панчишин горячо цікавиться його майбутнім та розбудовою. Треба тільки нових вкладів на продовжування дальшої розбудови та на уліпшення. І це має на увазі Управа живця. Вже на черговий сезон буде вибудована відпочивальня, боровинові купелі дістануть окремий, засклений коритар та інші конечні вимоги для вдоволення гостей будуть поладнані. Будуть проведені топтажі-хідники аж до джерел, будуть поширені городці та посаджені дерева на головній площі і продовж алей, що прорізують в головних напрямках живець. Важне також, що приватні пансіони, які минулого року почали будуватись, вже покінчені. В тому році вже не буде недостатку на помешкання. Гарно оборудовані віллі, улаштовані з комфортом вже дожидають з весною на приміщення гостей, а тим самим і це пекуче питання буде остаточно розвязане.

Загальні збори членів Спілки: Мінеральний Живець „Черче“ сп. з обмеженою порукою у Львові відбудуться в місяці березні 1930 р. і до того речинця можуть зголошуватися нові спільники. Найнижчий основний уділ (пай) спільника виносить 100 ам. долярів, а кожний спільник може мати більшу кількість уділів (паїв). Зголошені уділи (паї) належить рівночасно вплачувати готівкою до Центробанку у Львові, Ринок ч. 10.

Знад Збруча.

Лист з Грималівщини.

За Збруча приходять сюди щораз-то більше тривожні вісти, що там твориться щось несамовите.

Було в звичаю, що на Йордан виходили процесії рівночасно з обох сторін на Збруч святити воду.

А цього року не лише, що з тамтої сторони не вийшла ніде процесія на Збруч, але навіть поодинокі особи не сміли приглядатися водосвяттю з цього боку Збруча.

З невідомої причини втікав у часі Йорданських Свят на цей бік через Збруч православний священик з жінкою разом зі священиком римо-католиком. За ними стріляли більшовицькі пограничники і православного священика вбили на самій середині ріки на леді, а римо-католицький з жінкою вбитого дістався на цей бік живим.

Коли за царських часів вільно було через Збруч розмовляти, то тепер не вільно навіть глянути туди, бо червоноармійці зараз стріляють.

Нарід по тому боці Збруча, гарно колись прибраний, ходить тепер лише або в чорних рубашках, або в брудних полотнянках. Іншого одіння не видати. В осени позасівали тамошні господарі свої частки озиминою і коли вже збіжжя зазеленіло, зарядили більшовики колективізацію і комасацію, через що всю озимину під плач покривджених переорали, аби поле допасувати до колективного плину. Дволітні діти силою забирають від матерей та передають їх на колективне виховання тому, чути аж сюди плач і стогін осиророчених матерей, не менше жалісний, як колись у часі Різдва Христового у Вефлеємі.

Взагалі панує на Великій Україні каста людей, яка лише одним займається, а саме завдаванням якнайбільших мук тим, що обезвладнені. В 1929 р., коли більшовики примусово забирали останнє зерно, один 106-літній селянин в околиці Сатанова не хотів ніяк свого збіжжа віддати, кажучи, що вже не в силі на зарибіїв робити; то це його зараз скували та скованого, як контрреволюціонера, відтранспортували до Київа, а його сини і внуки пробували втекти на цю сторону, одначе це їм не вдалося: приловлених вже на Збручі червоноармійці силою потягнули в глиб краю, а що з ними сталося, не можна вже було довідатися. Тепер взагалі дуже тяжко від більшовиків видістатися, тому, що вони не хотять, аби біженці за границею змальовували вірно образ того раю, в якім тепер нині мучаться селяни й робітники. Ол.

Бурхливі наради німецького парляменту.

На засіданні німецького парляменту дня 11. лютого промовляв націоналіст Гугенберг, який своїми словами викликав велику обструкцію комуністичних послів. На салі вчинився такий крик і свист, що Гугенберг мусів перервати промову. Коли Гугенберг говорив про окупацію Поруря, соціялістична посольська лавиця почала кричати: „Ви за свої слова дістали добрі гроші“. З трудом удалось привернути порядок і перейти до нових справ.

Польська скарбова політика.

Промова посла Лішинського підчас дискусії над бюджетом міністерства скарбу.

Високий Сойме! Забираючи голос у справі політики міністерства скарбу, обмежуся тільки до деяких уваг. Передовсім бачимо, що бюджет держави за останні часи що року дуже сильно зростав. Не стоїть це в ніякому відношенні до піднесення добробуту населення; навпаки — можна сказати, що не тільки не росте добробут населення, але що раз більше зростає його задовження, особливо задовження рільничої верстви.

Подібне явище могло повстати наслідком свобобільного трактування державою загалу громадян під всовем чиним оглядом. Серед платників, навіть без огляду на народність і соціяльне становище, є загальне переконання, що держава забирає майже в цілости доробок кожного платника. Щораз більше чується голосів, що громадянин цілий рік працює виключно на державу, і повстає почуття нової панщини, нового економічного поневолення одиниці державою. І хоч вимінюється господарська конюнктура — гірша приходить на місце кращої і навпаки, то платник, а особливо рільник, майже не відчуває тієї зміни, або відчуває її в не дуже великій степені, бо при тій тенденції забирання від нього більшої части його річного доробку, навіть при добрій господарській конюнктурі у платника рільника остає вправді часть його доходу, але така невелика, що це не може поважно змінити його матеріяльного становища, не може скріпити, або поширити його варстату праці. А в році злої конюнктури, коли доробку рільника не вистарчає на заплачення ріжних державних і самоуправних податків та на прокормлення родини й інвентаря, рільник мусить хапатися таких засобів ратунку, як продажа части свого живого інвентаря. Робить це з розпукою в переконанні, що цим він сам підрізує підстави свого добробуту, перекреслює можливість поправи свого становища. В таких умовинах видається йому просто жартом або кпинами та пропаганда переходу зі збіжевої на тваринну господарку, з якою зустрічається чи то у фахових рільничих часописах, чи на відчитах рільничих кружків і агрономічних курсів.

Підкреслюю, що дотеперішня скарбова політика потравневих урядів мала виразно фіскальний характер. Здається, що метою цеї політики була розбудова держави у значінні побільшення переважно консумпційних видатків на адміністраційний апарат держави, а видатки інвестиційні, переважно носили характер видатків на репрезентаційні цілі. Рішучо стверджую, що скарбова політика уряду не мала на цілі розбудови або змінення підстав господарства населення. Одиноким завданням уряду сталося видавання грошей, які назбиралися у скарбових касах. І лише на тому тлі могла повстати відома теза п. міністра Морачевського в обороні міліярдового переступлення бюджету держави по боці видатків за один з попередніх літ. Міліярд бюджетових надвишок замість остати у платників і дати їм можливість поробити хоч мінімальні інвестиції у варстатах своєї праці, сконсумовано на побільшення державних видатків. Через те витворилася конечність утримувати у майбутньому бюджет у рамах вже значно роздутих і побільшених без огляду на те, яка буде у слідуючому році господарська конюнктура. Через те повстала для уряду друга конечність, також дуже характеристична для його скарбової політики, а саме: уряд мусить пристосовувати висоту державних прибутків до його видатків. Це в свою чергу впливає на спосіб виміру і стягання податків скарбовими урядами. Вимір податків залежить виключно від потреб держави і не рахується ні з доходами ні з платничими можливостями населення. Податковий вимір набирає признак неозначеної величини. Й хто не знає згори, скільки мусить заплатити податку в цьому році, на котрім укладає свій господарський плян. І знова витворюється ситуація, яка ударемнює пропаганду у справі провадження господарської рахунковости в укладанні бюджету, що її ведуть серед рільників фахові часописи. Цей яскраво фіскальний характер скарбової політики стає також джерелом ріжних податкових надужить, особливо у відношенні до платників української народности.

Скарбові уряди податку і скарбових оплат накладають безправно на дрібних рільників, які не мають навіть 10 моргів ґрунту і до того жадного іншого джерела доходу, обовязок платити доходовий податок часто досить високий. Вправді податникові служить право відклику, а дальше право скарги до Найвищого Адміністраційного Трибуналу, але дрібний рільник не може користати з того права, бо це дуже дорога справа, на яку він з правила не може спромогтися. На відклик до Скарбової Палати не одержують наші рільники з правила жадної відповіди. І хоч доходовий податок незаслужено наложено на кількаморгового рільника і всупереч законови, то дрібний рільник платить його, зглядно стягається з нього цей податок шляхом екзекуції. На терені скарбових палат у Львові і Луцьку в цілому ряді повітів наложено доходовий податок безправно на тисячі кількаморгових рільників, а клясичним прикладом для цього можуть служити повіти: Жовква, Яворів, Теребовля, Збараж і Тернопіль.

Також маєтковий податок скарбові власти наложили в дуже багато випадках на таких рільників, котрі по думці закону є зовсім вільні від того податку. Відклики тих платників остають без відповіди. Всякі надужиття при накладанні податків є тим легші, що знищеного в часі війни ґрунтового катастру не відновлено.

Дуже багато недостатків має справа стягання податків скарбовими урядами. Діються тут великі надужиття з боку несовісних війтів і громадських писарів, передовсім таким чином, що ще перед терміном платности вони безправно висилають до окремих платників екзекуційні накази і то часто кілька, або кільканадцять до одного платника від окремих його парцель і тоді екзекуційні кошта нераз дорівнюють, а навіть перевишають самий податок.

На кінець мушу завважити, що згідно з фіскальним характером скарбової політики і теперішній бюджет удержано в рамах, які зовсім не рахуються з теперішньою господарською катастрофою, головно в рільництві, а сойм апробував становище уряду.

Смертні присуди в Палестині.

Найвищий Суд у Палестині засудив присуди кари смерти проти 9 арабів, які брали участь в антижидівських погромах в Єрусалимі і 15 присудів кари смерти проти 15 арабів, які громили жидів у Сафеді. Присуди виконано.

Бунт в Абісинії.

Серед афганістанських гірських племен вибухли заворушення. Для ліквідації бунту вислано військо під проводом брата б. короля Афганістану, але по дорозі його арештували як непевного у політичних справах.

НОВИНКИ

— **На карти „Рідної Школи" звільняючі від алькоголічних напоїв** зложили в золотих отсі Вп. Громадяни: по 25: Михалевич Іван — Броди (з нагоди осягнення диплому на мулярського майстра), Швалюк Гриць — Броди; по 10: д-р Питлик Богдан — Космач, Свістельницький Микола — Львів, Ошуст Семен — Львів; по 5: Левицький Северин, Гошко Микола і Дикий Степан з Бродів та о. Попель Теодор зі Львова; по 4: Чайківська і *** зі Львова; по 3: Юрійчук Іван і Ковальчук Василь з Бродів та Найдова зі Львова; по 2.50: Кооператива — Хирів; по 2: з Бродів: Орищин Іван і Орищин Антоніна, — зі Львова: Ладобрук, Рожак, Кульчицька, Івчник, Серкан, Змий, Юрчинська, Дучимінська, Мота, Сушко, Чмола, Кушкевич, Звірова, Шелест, о. Янковський, Олексин Іван і Стевчак Іван. Опріч того громадяни зложили через кружки „Рідної Школи": Надвірна 41.20, Калуш 35, Городок 12, Хирів 11.34 і Левандівка 7.50. — Хто слідуючий?

— **На будову Національного Музею зложили:** д-р М. Панчишин 300 зол., о. мітрат Базюк і директор І. Свєнціцький по 100 зол., Народний Дім у Перемишлі 66 зол., редактор Боднарович, інж. Корнеля і учитель В. Верхола по 5 зол., адв. д-р Фільц 1 зол. — До Комітету розбудови приступив адв. д-р Ю. Олесницький із Станиславова, тому, що „Національний Музей це велике народне святе діло", та інж. Василь Рижевський зі Львова.

— **Свій до свого.** Дня 12. лютого ц. р. зайшли дві пані українки до магазину „Трикотаж" площа Марійська ч. 5., якого власником є п. Маннер. Там хотіли купити светер, а коли не найшли відповідного товару, почали відходити. Шеф склепу (мабуть сам власник) хотів їх задержати, а коли пані заявили йому, що не можуть купити, бо не має такого товару, якого шукають, попав у лють і викрикнув: „Навіть з жидами можна щось сторгувати, але не з українцями. То самі хами". При цих словах гримнув дверима. Такої обиди українців допускається жид, якого клієнтелю творять у більшости українці. Хіба не буде ні одного українця, який би зайшов до цеї фірми, яка в цей спосіб їх трактує. Власник фірми „Трикотаж" при площі Марійській п. Маннер, має другий склеп при вул. Сикстуській.

— **Життя собаки коштує 25 золотих.** Перед двома місяцями на Знесінню явився скажений пес, якого убив сам власник. Але воєвідству було цього замало і воно наказало старoству вистріляти на Знесінню 40 собак. Почались лови на собаки і гицель з двома поліціянтами виловивши псів, спонукали їх власників викуплювати собак по 25 зол. за одного, після чого собаки, яким вже грозила кара смерти, опинились на волі, на превелику втіху самих засуджених собак і їх власників. Ні одної собаки не застрілено. Чи не ліпше булоб, якби санітарний лікар оглянув на місці кожну собаку, щоби гицлі не наражували знесінських мешканців на зайві видатки?

— **Важне для медиків.** Від дня 1. березня ц. р. доктори медицини, які хочуть дістати право лікарів, мусять предложити докази відбутої практики у більших лічницях. Практика в малих шпиталях не буде братись під увагу.

— **Самовбивство в день шлюбу.** В Рожнітові мав женитися молодий хлопець Владислав Марциняк і просив родичів купити йому нове убрання. Ощадний батько не вволив волі сина і вимагав, щоби син ішов до шлюбу в старім убранню. Коли прийшов день весілля, зденервований жених загрозив, що повіситься, бо йому соромно йти до шлюбу у витертих споднях. Родичі не вірили словам сина і почали весілля. Але в хвилині, коли вже мали їхати до дому нареченої, родичі побачили, що молодий жених з розпуки повісився у другій кімнаті. І хоч гості пробували урятувати жениха, він таки не хотів іти до шлюбу в старім убранню і помер. Коли наречена довідалась про смерть її жениха, вибігла в роспуці в весільнім убранню в поле і хотіла також скінчити життя самовбивством, але її урятовано.

— **Почтові зловживання.** В почтовім уряді в Корчеві к. Угнова через два або три місяці пропадали всі американські посилки, як грошеві листи, так поручені й звичайні. Як досі окружною почтою провірено, з Америки переслали чоловіки своїм жінкам в Щепятині, почта Корчів к. Угнова 1500 долярів та безліч листів, з чого однак ніхто нічого не одержав. Взагалі в місяці листопаді і грудні вся переписка з Америки до Щепятина і наоборот пропала. Через те вийшли й родинні непорозуміння та всякі прикрі підозріння. Чоловіки в Америці думали, що їх жінки тут зловживають їх тяжко зароблений гріш, а жінки непокоїлись за життя своїх чоловіків. До того ще й всі мали тут векселеві термінові зобовязання, яких додержати не могли, чим наразилися на кошти. Як виявляється, зловживань допускалася урядничка почти Міськевичівна, заміжна Зюлкевичева, яка — як сама хвалилася — була дуже протеґована дирекцією почти. Донесення держ. поліції про ці зловживання до дирекції і прокуратури досі не мали ще успіху і злочинниця остає ще на волі. — **Микола Тивоньчук.**

— **Вязні підпалили вязницю.** У Завчкові біля Келець вязні підпалили вязницю, щоби мати нагоду втекти на волю. У пожежі згинув вязень Степан Пиш, а двох вязнів було поранених і опинились у лічниці.

— **Як більшовики розстріляли б. старшин?** „За Свободу" пише: Особи, що перейшли із СРСР до Фінляндії оповідають, що дня 30. січня розстріляно групу б. старшин російської фльоти. Їх розстріляно біля стації Дибуна, в однім лісі. Розстріл виконав окремий відділ ДПУ під проводом чекіста Шувалова. Між розстріляними був і сотник Лямонов. Засуджених привезено на автомобілі і в останнє переслухано їх у присутности начальника відділу ДПУ Янсона. Трупи розстріляних спалено в лісі.

— **Будівельні програми за кордоном.** На протязі перших 6 місяців 1930 р. кошти проектованих приватних і публичних будівель в Ню Йорку мають виносити 2 міліярди долярів не вчислюючи коштів на будову доріг і мостів. Якби Львів хотів іти слідом Ню Йорку, то відповідна квота на першу половину 1930 р. повинна виносити 500 міліонів золотих, а на рік 1120 міліонів золотих. — Рада міста Праги проектує вибудувати на передмістях 10 тисяч робітничих помешкань. — В Австрії приготовані до будови водна централя Шейґіц на 45 тисяч коней і над Мурою в Міксніц на 22 тисячі коней сил. Централя над Мурою має станути коштом 27 міліонів шилінгів. В Чехах і то корінних, не на Закарпатті, призначило міністерство публ. робіт квоту 50 міліонів корон на будову 45 мостів. Проекти на будову доріг, мостів і регуляцію рік на Закарпатті вже давно готові — тільки черга на асигнування кредитів безконечно довга. А в Гдині завязалося товариство для будови експортової різниці, яке думає наперед напомпувати закордон на гроші і аж тоді приступить до будови.

— **Ріжні вісти.** Варшава має тепер 9.453 собак, за які власники платять 170.000 золотих податку. — Із вязниці у Фіґерасі в Еспанії втікло 20 вязнів, які скрилися у пиренейських горах і поліція досі не викрила їх. — У Берліні зліквідовано організацію молодих комуністів „Антифашистівська ґвардія". — В Ісландії був

землетрус, який не спричинив більшої шкоди.— У 1929 році в Польщі випродуковано 800.000 тон цукру. — Дня 7. травня у Картагіні розпічнеться евхаристичний конгрес. — У Констанції румунська поліція арештувала двох комуністів, які хотіли підложити бомби під склад муніції.— У Кишеневі румунські студенти вибили жидам вікна і потурбували кількох жидів. — В Злуч. Держ. Півн. Америки так гостро карають за крадіж, що на днях у місті Вашінґстон засуджено на 15 літ вязниці шахтаря Смельца за те, що украв у лічниці дві курки. — Статистика виказує, що 1929 р. на терені СРСР селяни вбили 10.000 комуністів.

— **Проти більшовицьких переслідувань релігії.** З ініціятиви архиепископа в Кентенбері та епископа в Льондоні, всі епископи англіканської церкви оголосили протест проти переслідувань релігії в СРСР та висловили свої симпатії переслідуваним християнам. У протесті сказано, що відношення більшовиків до релігії це найбільший обяв варварства й упадку культури. Епископи звернулись до деяких послів із просьбою порушити справу релігійного переслідування у СРСР в англійськім парламенті.

— **Велика пожежа фабрики.** У фабриці будівельних матеріялів у Клечанах біля Праги вибухла пожежа, яка знищила цілу фабрику. Шкоди виносять 4 міліони.

— **Після замаху в Триесті.** У звязку з динамітовим замахом у редакції фашистівської газети в Триесті арештовано кільканадцять осіб, переважно з поміж югословян і комуністів. Два поранені редактори борються в лічниці зі смертю.

— **Родинна трагедія.** У Нойкірхені в Австрії пекар Карло Кобер застрілив свою свекруху і її сестру, а потім скінчив життя самовбийством. Причини цього були такі: Карло Кобер від довшого часу нарікав, що свекруха бунтує його жінку проти нього і вносить в його родинне життя роздор, причім свекрусі помагала її сестра. Кобер терпів довго, але коли вже мав диктатури свекрухи досить, підчас суперечки при обіді, стрілив з револьвера і вбив обидві жінки, що руйнували його родинне щастя.

— **Вбивник найдений по 11 роках.** У Бравнаві в Австрії перед 11 роками згинула трагічною смертю жінка купця Марія Прільгофер і досі не вдалось було найти вбивника. Аж в останніх днях двох міщан посварилось і в пяному стані один з них вичин, що його противник убив жінку купця. Обидвох арештовано і стверджено, що вбивство виконали вони обидва і то в цілях рабунку.

— **Ліс Айнштайна.** Дня 13. II в кольонії Діґль у Палестині відбулося посвячення ліса ім. Айнштайна. На святі прочитано богато привітальних телеграм.

— **Арештування рабінів у СРСР.** ДПУ арештувало рабінів Шаковецького, Кобячова, Шнехза, Кірштайна і Шрайнцеля. Всі вони арештовані під замітом контрреволюції. Окрім того майже 50 рабінів вислано на Соловецькі острови. У Минську замкнено синагогу.

— **З українського наукового життя за кордоном.** Засідання ч. 177 Українського Історично-Фільольоґічного Товариства в Празі відбулося у вівторок, дня 11. лютого в год. 3.30 в помешканні „Клементінум“ ч. 11. Порядок дня: Доклади дійсних членів: 1. Феденка П. В. — „30 рр. РУП“. 2. Сімовича В. І. — „Видавництво РУП. в Чернівцях“. — Секретар **С. Наріжний.**

Звіт марш. Пілсудського про події 31. жовтня.

„Robotnik“ із 15. лютого помістив дослівну частину листа марш. Пілсудського з 7. листопада м.-р., тому що невідомі люди поширювали прилюдно цей лист. У звязи з тим аґенція „Іскра“ оголосила дослівний зміст листа. Лист має заголовок:

„Звіт мін. військових справ про події в сойм. будинку, викликані марш. сойму Дашинським дня 31. жовтня 1929.

„Приступаючи до мого звіту із подій викликаних маршалом сойму Дашинським у будинку сойму 31. жовтня ц. р. мушу ствердити, що взаступстві хорого президента ради міністрів прийшов я до сойм. будинку пять хвиль перед 4-ою год. Коли я входив до сойм. будинку, побачив гурток офіцерів. Вони утворили шпалір і віддали мені військ. честь. Коли ж я переходив салею бачив богато людей, що спокійно вештались по салі та робили мені місце для переходу. Як я лише ввійшов в урядову кімнату, сказав я свому шефові кабінету підпол. Бекові повідомити маршала сойму, що я прийшов і **ствердити, що я заступаю премієра, який є нездоровий.** За якийсь час підпол. Бек із мін. військ. справ Складковський вернувся та повідомив мене, що марш. сойму Дашинський сказав, що тому, що до сойму на силу ввійшли офіцери, не отворить засідання палати. Коли я це почув рішив відразу, що цей пан непритомний і божевільний та тому мушу оставити полагоду справи з божевільними сойм. чинникам без моєї участи в тій справі. При переводженні слідства в справі офіцерів за основу взяв я оголошений найбл. дня тим паном пресовий комунікат“.

Далі марш. Пілсудський каже, що в звязи з тим комунікатом переводив слідство і ствердив, що брехнею є твердження марш. Дашинського, мібито 31/ X. офіцери на силу заняли якунебудь часть сойму. Брехня також, що офіцери були озброєні. З шаблями могла бути ледви половина офіцерів. Офіцерів не було в соймі навіть 50. В рапортах офіцери ствердили, що були б кинули сойм, колиб такий приказ дав був мін. стр. військ. справ, але не могли послухати незрозумілих для них запросин вийти за двері та позволити так собі зробити афронт.

Вкінці марш. Пілсудський каже:

„Коли цей пан субституюючи себе незнаним зовсім комунебудь паном, встрявав у кримінальну ділянку, то офіцери не могли піддатися такому приказові та мусіли ждати приказу свого зверхника“.

Марш. Пілсудський каже, що тому називає це крим. ділянкою, бо прикази війську держава якнайточніше передає озн. особам і є карні параграфи, які невчасну субституцію командування карають дуже гостро. Марш. Пілсудський каже, що це говорить того, щоби пропонував невідповідальну людину потягати до відповідальности, лише тому, що така система не відповідає ні повазі ні становищу маршала польського сойму.

До свого звіту марш. Пілсудський додав денний приказ до офіцерів, у якім переповідає події в соймі, каже, що вони справедливо почулися ображеними, тимбільше що приказ кинути сойм повторено їм, коли в сойм. будинку був особисто міністр військ. справ (марш. Пілсудський), себто що від нього могли сподіватися приказу, а не від кого іншого. Вкінці марш. Пілсудський ствердкує, що тому, що **соймовий посол є невідповідальний,** повищу пригоду офіцери мусять уважати для себе зліквідованою і для себе без шкоди на чести полагодженою.

Розвязане віче війтів і радних львівського повіту.

Дня 14. лютого в салі „Бесіди“ відбувався віз війтів і радних львівського повіту. Поліція розвязала зїзд підчас реферату пос. Лішинського.

Розвязаний конґрес „Сельробу“.

Дня 15. лютого скликано в салі Музичного Т-ва ім. Лисенка конґрес Сельробу при участи пос. Вальницького та Хама. Відпоручник городського старости розвязав збори, а поліція опорожнила салю.

Підвишка цін трамваєвих білетів.

Комісія міських підприємств прибічної ради урядового комісаря м. Львова голосами „Господарського Клюбу“ ухвалила внесення, яке підвищує ціни трамваєвих пільгових і абонаментових білетів. Абонаментова місячна карта замісць 22.50 зол. буде коштувати 25 зол., 10 білетів їзди 2.25, місячні білети дворазової їзди замісць 10 зол. 12 зол., шкільні білети замісць 3.60 зол. 6 зол.

Присуд Плечкайтіса.

В Інстербурзі (в Німеччині) закінчився процес проти литовського еміґранта Плечкайтіса й тов. Плечкайтіса суд засудив на 3 роки а пятьох його товаришів по 2 роки вязниці. В Плечкайтіса поліція найшла бомби та гранати та мала докази, що вони плянували протидержавну акцію.

У СРСР. нема рел. переслідувань — так кажуть правосл. епископи.

Пат повідомляє, з Москви, що 16. лютого в відповідь на виступ папи та церк. єрархів в обороні переслідуваної в СРСР. католицької церкви появилася заява підписана 5-ма вищими православними духовниками з митр. Сергієм на чолі. Заява старається доказати, що рел. переслідувань у СРСР. не було а церкви зачиняють не на приказ влади, лише на бажання населення. Про виступ англ. епископів заява каже, що він „заносить на(?)тозо“ і підбурює до чинних виступів проти СРСР.

Зі спортового життя.

Ґанівка у Львові.

В мин. тижні розіграно у Львові гок. змагання за мистецтво А-кляси з таким вислідом: Погонь—Чорні 1:0, Погонь—Лехія 5:1, Чорні—Лехія 0:0. В другій черзі: Погонь—Чорні 0:0, Погонь—Лехія 1:0, Чорні—Лехія 0:0. Таким чином мистцем гок. у Львові є Погонь (7 п., відн. воріт 6:1); на другому місці опинилися Чорні (3 п., в. в. 0:1), на третьому Лехія (2 п., в. в. 1:4).

Мистецтва Б-кляси.

Львів: Україна—Гасмонея 1:1 (0:0, 0:1, 1:0). Ворота стріляли для України Дишо, для Гасмонеї Шенкер. Судіював Франковський. В табелі має Україна 5 пунктів перед Львовянкою 4 п. і Погонею І. Б. 2 п.

На організаційному фронті.

ЗБАРАЩИНА.

В останньому місяці замітне оживлення організаційної праці в повіті. По черзі відбулися довірочні наради: 30. І. ц. р. в Лубянках Нижчих, 31. І. в Селягівці, 1. II. в Синягвій. У нарадах взяли участь громадяни в поважному числі від 50 до 120 осіб. Про наше політичне і господарське становище реферував на тих нарадах п. Гринько Скаскiв, організатор з Підгаєччини і голова Повіт. Нар. Комітету в Збаражі Іван Ткачук. На всіх нарадах вибрано громадські партійні управи Українського Нац.-Дем. Обєднання й ухвалено резолюції, в яких одобрюється діяльність центрального партійного проводу Обєднання й Української Парл. Репрезентації та висловлюється їм подяку за дотеперішню працю. Окремою резолюцією запротестовано проти московсько-більшовицького терору на Великій Україні і висловлено співчуття тим українцям, які від того терору терплять по тюрмах. Загальне бажання зібраних на згаданих нарадах громадян було, щоб заопікуватися справою громадської самоуправи у збаражському повіті та щоби в найближчому часі скликано з Збаражі повітову нараду радних.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 15. лютого ц. р.: за масло експортове солене й несолене пріма по 5.20 зол. за кільограм; за літру молока 0.38 зол.; за літру сметани 1.90 зол.; за копу яєць 7.60 зол.

Лист до Редакції.

Високоповажаний Пане Редакторе!

Відносно згадки в останньому числі „Української Ниви“ (з дня 4. ц. м.), в якій між іншим подано, що перед початком вистав я зложив візиту редакторові „Української Ниви“, не ждучи, коли матиму нагоду подати відповідне спростування в згаданій газеті, прошу Вас, Пане Редакторе, подати його у своєму цінному органі.

По справі, звязаній виключно з винаймом міського театру в Луцьку, відіслано мене до п. Миколи Певного, котрий, як виявилося пізніше, живе в помещенні, де є теж редакція „Української Ниви“. Зустрівши там редактора п. Певного, заявив я йому зразу, що приходжу до його брата Миколи, директора і артиста Українського Театру, з яким через хвилину я полагодив свою справу.

Прийміть, Високоповажаний Пане Редакторе, мою глибоку до Вас пошану.

Иосиф Стадник
директор Українського Театру.

Луцьк, 14. II. 1930.

З театру.

Нова ревія „Гонгу“: Тілі-бом!

Треба подивляти невеличкий гурток артистів „Ґонґу“, що в розмірно недовгому часі спромоглися вже на девяту з черги програму. І то програму, зложену з оригінальних, актуальних і повних інвенції пісень, скечів та дотепів, перетиканих прегарними танцями пари балетників Попелевської і Фабіяна та виступами вісімки зґрабних молоденьких „ґонґонят“. Нова ревія „Тілі-бом!“ виводить свою назву від гарної настроєвої пісні, що її співає п-а Созсонович при прекрасних декораціях. З богатої програми заслуговують на увагу передовсім скеч п. з. „Квартет“ і гротеска „Змагання атлетів“. Особливо ця друга річ викликала гомеричний реґіт і сміх на салі. Гучні оплески збирала теж відома співачка-пародистка Целінська за свої жидівські пісні й дотепи. Та сама артистка викликала разом зі своїм партнером Ревським сальви сміху в сцені „Як бов зперед 1000 літ“. З інших точок згадаємо ще сценки „На филях вальсів“ і „Під га-

зом" у виконанні цілого гурту „Ґонґа" та рецитацію п. з. „Той карнавал", що її виголосила талановита п-а Леонович. В загальному нова програма в „Ґонґу" пройшла з великим успіхом і певно удержиться довго на сцені.

І. Н.

З судової салі.

Відгомін соймових виборів перед судом.

В четвер 13. ц. м. почалася перед львівським трибуналом для пресових справ карна розправа на основі приватного акту обвинувачення, **внесеного д-ром Андрієм Строніцьким**, адвокатом у Ходорові, проти 38 найчільніших громадян Ходорівщини за провину нарушення чести.

В часі виборчої акції до сойму 38 громадян Ходорівщини з оо. М. Приймою, М. Мельничином, М. Волинцем та селянськими діячами Ол. Маньковим і Данилом Модою на чолі оголосили в українській пресі відкритий лист з дати: Ходорів, 14. лютого 1928 р., до д-ра Андрія Строніцького, адвоката в Ходорові, як кандидата на посла з 55-ої округи з т. зв. „Партії Праці". Цей відкритий лист був відповідю на летючку, яка реклямувала „Партію Праці" як партію наскрізь національну й одиноку від нікого незалежну, а д-ра А. Строніцького як „визначного робітника на народній ниві, горячого патріота" і т. д., якого українське громадянство Ходорівщини вирішило поставити в кандидати на посла".

Відкритим листом, а зокрема його заявою, що „кандидатуру д-ра А. С. громадянство Ходорівщини уважає самозванчою, висуненою згори для розбивання одностайного українського фронту", а також місцем у летючці, в якому сказано, що А. С. „в безсоромний спосіб обманює громадянську опінію", почувся д-р А. С. ображений і вніс проти 38 громадян, що цей лист підписали, акт обвинувачення.

Розправа відбувається перед трибуналом під проводом радн. А. Яґодзінського, а вотантами є радники Маєр і Дворжак. Приватного обвинителя адв. д-ра А. Строніцького, який явився особисто, заступає **адв. д-р Лев Ганкевич**. 38 обвинувачених, які є переважно членами УНДО, боронять адвокати **пос. д-р Степан Біляк і д-р Олександер Марітчак.**

По невдачній пробі помирити сторони приступив трибунал до доказового поступовання. Відчитано відкритий лист обвинувачених, виборчу летючку „Партії Праці" з супровідними похвалами та фотографією д-ра А. Строніцького і письмо „Рідної Школи". З черги приступлено до переслухання свідків.

Свідок **сен. д-р Корнило Троян**, який зізнавав понад 3 години, ствердив, що д-р А. С. був тим, котрий зразу накликував до одностайности національного фронту в часі виборів, але коли висунено кандидатуру, якої особисто він не бажав, перший зломав цей фронт, а навіть сам виступив як кандидат з „Партії Праці". При тому незгідно з правдою представляв „Партію Праці" як одиноку чесну національну партію, що очевидно вводило в блуд публичну опінію. Тому громадянство виступило з відкритим листом, тимбільше, що в летючці „П. П." представлено д-ра А. С. як заслуженого народнього діяча, що ще більше обурило найповажніших громадян Ходорівщини.

Свідок **Іларій Ольховий** зізнав, що на основі переведеної люстрації в кооп. „Наша Торговля" в Ходорові прийшов до заключення, що ту кооперативу, ведену м. ін. д-ром А. С., сільські коооперативи перевищували під організаційним оглядом, хоча вели селяни.

Свідок **Стефанія Кравчичева** зізнала, що громадянство було дійсно обурене на д-ра А. С. за зломання національного фронту, що летючка, вихвалююча діяльність д-ра А. С. на полі „Рідної Школи", не була згідна з правдою та врешті, що д-р А. С., не зважаючи на те, що депонентка є старшою, поважною жінкою — важко її образив, що рівнож внесло невдоволення в круги місцевого громадянства.

На тому перервано розправу до найближчого дня.

За зневагу українського національного прапора постерунковим державної поліції.

Оречениям з дня 20. грудня 1928 р. засудило староство в Доброминлі членів читальні „Просвіти" у Війську Михайла Котика й Івана Лучиншина на основі § 11. цісарського приґель-патенту на грошеву кару по 20 зол. або по два дні арешту за те, що в дні 11. листопада 1928 р. як у дні польського державного свята, будинок, що є власністю читальні „Просвіти", в якім міститься і громадський уряд, прикрасили двома прапорами в українських барвах! Від цього оречення відкликалися засуджені до окружного суду в Перемишлі і в цій справі відбулася дня 27. січня 1929 р. розправа перед окружним судом. Обвинувачував комісар староства Молендa, боронив обвинувачених емерит. надрадник Роман Дмоховський. Обвинувачені боронилися тим, що підчас свята, яке з кінцем жовтня 1928 р. з нагоди 30-літнього ювилею читальні „Просвіти" обходила громада Військо, прикрашено будинок „Просвіти" українськими прапорами, які там довший час полишилися. Коли начальник громади на приказ староства повісив два польські прапори, постерунковий Козуб узнав, що це є деспект для польських прапорів, щоби біля них висіли прапори в барвах українських та стягнув їх і кинув у болото. Обвинувачені підняли українські прапори і на другий день примістили поруч польських. — Переслухані свідки потвердили оборону обвинувачених і суддя Терліковський по промові оборонця надрадн. Романа Дмоховського, котрий у яркіх словах напятнував поведення постерункового, увільнив обох обвинувачених, а в мотивах увільнюючого вироку напровадив, що коли полякам за австрійських часів вільно було вивішувати свої національні прапори, то тепер і українці в Польщі можуть те саме робити. Годиться ще запримітити, що постерунок державної поліції підлив ціле донесення патріотичним сосом, що, мовляв, у Війську молодь є наст, осна „wrogo przeciw Państwowości Polskiej", в чому проводить парох о. Маранович.

Дописи.

ЛЬВІВЩИНА. (Пошесть агентів по наших селах). По селах — головно у львівському повіті — вештається панок, який легітимується як агент контори виміни фірми Темпель у Львові, в пасажі Гавсмана 9, Марцін (згл. Міколай) Надольскі і збирає передплату на „Польську Ґазету Льосовань". Усе було би в порядку — бо це йому вільно робити — тільки панок цей піддурює людей, буцімто Польща заключила договір з Австрією і буде виплачувати австрійські воєнні позички. — На цій основі побирає він від людей по 3 (три) зол. на передплату цеї ґазети і нібито реєструє австрійські воєнні позички, кажучи, що тільки заресстровані в нього будуть виплачувані. — В цей спосіб одного дня в одній тільки громаді зібрав поверх 200 золотих і був би певно зібрав значно більше, якби не бракло йому блянкетів (квітів). Тимчасом справа представляється так, що Польща з Австрією ніякого договору в цій справі не заключила, австрійська воєнна позичка покищо не має ніякої вартости і нема виглядів, аби колинебудь була щонебудь варта. Томуто оплата „реєстрації" чи „зголошення" цих австрійських воєнних позичок є тільки викиненням тяжко запрацьованого гроша. Звертаємо увагу нашого громадянства, аби було обережне перед цим панком і іншими йому подібними, бо це є тільки натягання нашого народу і використовування його несвідомости. Такого панка, якщо десь у селі появиться, найкраще віддати в руки поліції.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

„Греко-католицька Богословська Академія і її статути". Написав о. проф. д-р Йосиф Сліпий, ректор Академії. Львів, 1930. Стор. 32. Форм. вел. вісімки.

Юра Шкрумеляк: **Огні з полонин.** Фантастична повість. В-во „Нового Часу". Львів 1929. ст. 198.

Іван Чернява: **Ступіні.** Поезії. Бібліотека „Листопаду" ч. 1. Львів 1929., ст. 60.

ЖУРНАЛИ:

„Боян", місячник для орґанізації українських хорів. Рік II. Ч. 1. Львів-Дрогобич: січень 1930 р. Зміст: Від Редакції; М. Леонтович; Енциклопедія; Дописи; Хроніка; Всячина; Бібліоґрафія; Музичний календар; Переписка. Додаток: „Зашуміла ліщинонька" народна пісня. Гармонізація О. Кошиця. Підручна Бібліотека „Дрогобицького Бояна" ч. 2.

„Наш Приятель", ілюстрований місячник для молоді та шк. дітей. Видає Марійське Т-во Молоді у Львові. Рік IX., ч. 6. За лютий 1930.

„**Morze**", organ Ligi Morskiej i Rzecznej z dodatkiem „Pionier Kolonjalny" w tekście. Warszawa 1930. Rok VII. Nr. 1.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Понеділок, 17. лютого, година 7·30 веч. „Мамуся на відданні".

Малий Міський Театр:

Понеділок, 17 лютого, год. 7·30 веч. „Панна з дипльоматії".

Театр ревії „Ґонґ" — в салі кіна „Кольосей":

Понеділок 17 і вівторок 18. „Тілі-бом". Дві вистави: год. 7·30 і 9·30.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма „Співаючий дурень".

КАСІНО: Жінка на місяці.

КОЛЬОСЕЙ: Украдені мільони. Ріф скінці сам.

ЛЕВ: Вороги (Ліліяна Ґіш).

МАРУСЕНЬКА: Безбожне дівча.

ОАЗА: Адютант (Мозжухин).

ПАЛЯС: Звукова фільма „На фронті нічого нового". „Любощі кап. Леша".

ПАН: Право молодости.

ПАСАЖ: Під прапором безправя (Кен Мейнард).

ПРОМІНЬ: Жінка з більшовицького раю.

СІНЛЕВЕ: Ексцентричні любовні пригоди студ. Зузі саксофоністки (Анні Ондра).

ФАТАМОРҐАНА: Китайські авантюри Міс Кавел.

ХИМЕРА Винайдена жінка.

УТІХА: Дівчина з карузелі.

Програма радіо.

Понеділок 17. II. 1930.

Варшава (1411,7) 19·30 Концерт з Праги **Гельсінґфорс** (221,4) 18·00 Радіо-оркестра. **Ляйпціґ** (259) 19·30 Квартет з Дрезна. **Братислава** (279) 18·00 Концерт (Бетовен, Дворжак). **Талін** (296) 20·00 Концерт мандоліністів **Льондон** (356,3) 17·15 Програма для дітей. **Берлін** (418) 16·30 Фортепянове тріо. **Стокгольм** (436) 17·00 Ґрамофонові плити. **Лянґенберґ** (473) 17·30 Концерт солістів. **Прага** (487) 19·45 Концерт в честь Верхлівського. **Брюссель** (509) 8·00 Концерт радіо тріо. **Відень** (516,3) 17·10 Програма для дітей. **Рига** (525) 20·25 Рецітал Віктора Штотса. **Мюнхен** (533) 19·30 Карнавал в Норимберзі. **Будапешт** (550) Циганська музика. **Москва** (825) 18·30 Трансмісія. **Ковно** (1935) 20·45 Камеральна музика. **Ленінград** (1000) 16·00 Полудневий концерт. **Харків** (1304) 15·00 Концерт для дітей.

Вівторок 18. II. 1930

Варшава (1411,7) 17·45 Популярний концерт. **Гельсінґфорс** (221,4) 15·15 Спів. **Ляйпціґ** (259) 16·30 Оперетова музика. **Льондон** (356,3) 19·30 Концерт. **Берлін** (418) 16·30 Популярна музика. **Стокгольм** (436) 20·20 Військові марші. **Лянґенберґ** (473) 15·00 Байки і пісні російські. **Прага** (487) 21·00 Пісні Бетовена і Ваґнера. **Брюссель** (509) 19·30 Ґрамофонові плити. **Відень** (516,3) 20·05 Літературна академія. **Мюнхен** (533) 17·25 Концерт солістів. **Будапешт** (550) 19·25 Концерт. **Москва** (825) 9·00 „Два скупендряги" опера. **Харків** (1304) 16·00 Концерт. **Париж** (17,5) 16·45 Пополудневий концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Олена з Калитовських і д-р Юлій Савчак мають честь повідомити, що дня 15 лютого 1930 р. відбулося в архикатедральній церкві св. Юрія вінчання їх доні **Ірини Марії з д-ром мед. Богданом Сапрукою**, і з тої нагоди замість особистих повідомлень складають зол. 100 — на Рідну Школу, зол. 100 — на Український Шпиталь у Львові. 1464 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

МЕБЛІ НА РАТИ! готівкові ціни; також тапіцеровані **меблі**, власного виробу — найдешевше в **Доротеум** Льва Сапіги 34. телеф 15·01. 44 28 - 7

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик прецизійні продає за готівку і на рати від десятків літ з найкращої сторони знана фірма **Іван Зельтенрайх.** Львів, пл. Марійська ч. 5. 1102 5

РУТИНОВАНИЙ кандидат адвокатури, з 3-літньою практикою в адвокатській канцелярії й судовою практикою шукає посади. — Зголошення слати на адресу адв. д-р Ю. ... Львів, вул. Баденіх, ч. 12. 1454 1

ГОДИННИКИ „Zenith", „Longines" також біжутерію власного виробу — поручає: Домбровський - Ґаллер - женський, Львів (Готель Жорж). Догідні умови 1198

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Д-р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

бувш. лікар заграничних клінік, спец. шкірних, венеричних і сексуальних недуг **та лікарської косметики** ординує від 9—10 і 14—18 в неділі і свята від 10—11. Гірське сонце. Вапофор. Діатермія. Квар... терапія. Сексуальні поради... **ЛЬВІВ, вул. Потоцького ч. 11.** 1. п. 825 телефон 65-67.

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло".

В друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10